

Regional mötesplats för social hållbarhet

Regional mötesplats för social hållbarhet är ett regionalt forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som ska bidra till att utveckla Gävleborg på ett socialt hållbart sätt. Ungefär två gånger per år arrangeras konferenser, workshops eller webinarium som syftar till att öka kunskapen om olika sociala hållbarhetsfrågor och hur de hänger ihop; bidra till att samverka för social hållbarhet stärks inom länet; identifiera behov, utmaningar och möjligheter inom social hållbarhet.

Regional mötesplats för social hållbarhet finns också på regiongavleborg.se/motesplatsocialhallbarhet och genom detta nyhetsbrev. Har ni något ni vill dela med er av? Hör av er via kontaktuppgifter på länken ovan.

NYHETSREVE 1, 2020 - TEMA: BARNETS RÄTT

Barnkonventionen är nu lag

Barnrätt är ett samlingsbegrepp för de lagar och regler som rör barns rätt i samhället. Med barn avses alla människor upp till 18 år.

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Barnkonventionen, som den vanligtvis kallas, är ett av de viktigaste verktygen för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses. Den nya lagen omfattar alla verksamheter där barn är berörda, både direkt och indirekt. Lagen innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Av lagen framgår att barn exempelvis har rätt till skydd mot våld, rätt till utbildning och rätt till social trygghet. Lagen fastslår att barn ska få uttrycka sin mening och bli lyssnade på, en rättighet som är central både för det enskilda barnet och för att skapa ett bättre samhälle och goda uppväxtvillkor för alla barn. En central princip i den nya lagen är att det vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa komma i främsta rummet.

Större vikt kommer läggas vid att alla vuxna, som arbetar med barn eller fattar beslut som rör barn ska se till barnets perspektiv och barnets bästa.

För att öka kunskapen om barnets rättigheter har Sveriges kommuner och landsting (SKR) tagit fram ett stödmaterial. Materialet tar upp nio olika teman, till exempel:

- varför offentlig verksamhet ska arbeta med barnets rättigheter
- vilka rättigheter barn har
- hur Sverige arbetar med att implementera rättigheterna på olika nivåer

Materialet består av filmer med tillhörande diskussionsfrågor, presentationer och förslag på litteratur för den som vill fördjupa sig. [Stödmaterial, barnets rättigheter](#).

Tips!

Region Gävleborgs material

[Region Gävleborgs webbplats för barnrätt](#)

[Strategi för långsiktigt barnrätts- och ungdomspolitiskt arbete i Region Gävleborg](#)

[Gemensamma utgångspunkter- Barn och unga](#)

Nationellt material

[Nationell strategi för att stärka barnets rättigheter, Socialdepartementet](#)

[Barnets rättigheter i praktiken, Barnombudsmannen](#)

TIPS

BO utbildar om vägledningen om barnkonventionen

Regeringen har gett Barnombudsmannen i uppdrag att under 2019–2020 genomföra utbildnings- och spridningsinsatser om vägledningen om tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Läs [mer om uppdraget](#).

Vägledning om tolkning och tillämpning av barnkonventionen

Regeringen har tagit fram en vägledning som stöd vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Läs mer på [Regeringens webbplats](#).

FoU-podden om att barnkonventionen blir lag

Barnrättsstrateg Monica Gustafsson-Wallin och utvecklingsledare Camilla Hesselbäck berättar om vad det innebär att barnkonventionen blir lag. Blir det ens någon skillnad? [Podd - Att barnkonventionen blir lag](#).

Rapport från Bris - Bra från början

Rapporten är en sammanställning av forskning och röster från barn, föräldrar och professionella som ger en aktuell bild av vad tillgång till förskola i ett nytt land betyder. Läs rapporten [här](#).

Skolkurage

Ett läromaterial för att upptäcka och stötta elever som har det jobbigt hemma. [Ladda ner materialet](#) och/eller [läs mer här](#).

LUPP - Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Tillsammans med länets kommuner har Region Gävleborg åter genomfört ungdomsenkäten LUPP, 2019.

LUPP är ett verktyg för att ta reda på hur ungas livssituation ser ut lokalt och kan bidra till att ge kommuner och regioner kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter. Enkäten är en del av länets långsiktiga sektorsövergripande ungdomspolitiska arbete och syftar till att underlätta samarbeten och beslutsprocesser som rör unga.

Frågorna i enkäten ger svar på hur unga i Gävleborg ser på inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheten till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid samt hur de ser på sin egen framtid. Enkäten finns på fem språk; svenska, engelska, arabiska, dari och somaliska och är anpassad efter tre målgrupper; elever i årskurs 8, elever i gymnasiet årskurs 2 och unga vuxna 19-25 år.

Deltagande kommuner erbjuds:

- En sammanställning av resultatet för ett antal utvalda kärnfrågor, bland annat i en Dashboard (ett Excel-verktyg) för att kunna ta fram resultat utöver det som redovisas i LUPP-portalerna, t.ex. genom möjligheten att visa resultat baserat på både skolkommun och hemkommun (LUPP-portalerna visar endast skolkommun).
- Digital affisch med ett urval av kommunresultat, som snabb återkoppling till elever som deltagit. Denna kan användas i kommunens eget kommunikationsarbete.
- Nätverksträffar för samtliga kontaktpersoner.

På 2019 års enkät svarade totalt cirka 3500 personer från grupperna årskurs 8, gymnasiet årskurs 2 och unga vuxna. Resultatet analyseras just nu och kommer i slutet av februari spridas till deltagande kommuner samt finnas tillgängligt på Region Gävleborgs [webbplats](#). Tidigare LUPP-rapporter finns att ta del av [här](#). Undersökningen genomfördes senast 2016.

Gävleborg
LUPP 2016

LUPP står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och är ett enkätverktyg för att följa upp ungas livssituation. Enkäten tar ett brett grepp om ungas värderingar och attityder gällande skola, frid, inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid.

LUPP 2016 besvarades av ca 4500 ungdomar i åk 8, år 2 på gymnasiet och bland 19-25-åringar i Gävleborgs län. Här presenteras ett urval av resultatet för de som svarat.
Var du en av dem?

45% av ungdomarna i åldrarna 19-25 år vill vara med och påverka i frågor som rör den kommun de bor i.
15% tror att de har mycket stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer.

Föreningsdeltagandet sjunker med åldern. 37 % av länets 19-25-åringar är medlemmar i någon förening, jämfört med ca 63 % bland de i årskurs 8.

"Lyssna mer på unga och förminska inte de som försöker."
Ung 19-25 år

Majoriteten av ungdomarna i länet uppger att de oftast eller alltid känner sig trygga på nätet. Den upplevda tryggheten sjunker något ju äldre man blir.

Majoriteten av ungdomarna svarar att de är nöjda med livet som helhet.

De två viktigaste utmaningarna för Gävleborg att lösa är:
Tillgången till bostäder och arbeten, det tycker länets unga i åldrarna 19-25 år.

Länet killar har ett större politiskt intresse än länets tjejer, däremot är majoriteten av tjejerna mer intresserade av samhällsfrågor och vad som händer i andra länder.

Andelen ungdomar som flera gånger i veckan eller varje dag känner sig stressade har ökat de senaste åren. Mest stressade känner sig tjejer i årskurs 2 på gymnasiet.

40% av ungdomarna i åldern 19-25 år vet inte vart de ska vända sig för att få hjälp om de skulle bli illa behandlade eller må dåligt.

Behöver du hjälp, vänd dig till 1177.se eller Umö.se

Region Gävleborg
VILL DU VETA MER?
Region Gävleborg
www.regiongavleborg.se/lupp

TIPS

Öppna jämförelser av placerade barns utbildning och hälsa

Det finns nya resultat av indikatorer om placerade barns skolgång och psykiska ohälsa. Resultatet är baserat på registerdata. Alla barn och unga har rätt till samma förutsättningar för att lyckas i skolan och att få en likvärdig vård och behandling för hälsoproblem. Att få stöd för att klara gymnasiet och en god behandling vid psykisk ohälsa ökar möjligheten för ett bra vuxenliv. Förutsättningarna ökar när samverkan fungerar mellan socialtjänst, skolan och hälso- och sjukvården. Läs mer [här](#).

Första nationella kartläggningen av orosanmälningar

Under 2018 tog landets socialtjänstkontor emot närmare 1000 orosanmälningar om dagen, totalt 331.000. Majoriteten av anmälningarna kom från polis, skola och hälso- och sjukvård. Ungefär 38 % av anmälningarna ledde till en utredning i socialtjänsten. Läs mer [här](#).

Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg

Sedan några år pågår inom FoU Välfärd, vid Region Gävleborg, projektet "Att dokumentera socialtjänstens insatser för barn och unga". Arbetet redovisas kontinuerligt för socialchefer, ordföranden och ledamöter i socialnämnderna samt berörda och intresserade handläggare i länet. Fokus i arbetet är att inhämta och sammanställa data för aktualiseringar av barn och unga (0-20 år) till socialtjänsten i länets kommuner. Läs rapporten [här](#).

Save-the-date: konferens om unga som varken arbetar eller studerar

Tar du beslut om unga som varken arbetar eller studerar? 26 mars hålls konferens med fokus på dessa närmare 160 000 unga personer. Ny, inspirerande kunskap och utbyte med kollegor från hela landet utlovas. Håll utkik på www.mucf.se för mer information om program och anmälan.

Lyssnar vi tillräckligt noga?

Inom hälso- och sjukvården i Region Gävleborg finns ett barn- och ungdomsråd. Medlemmarna i rådet är viktiga ögonöppnare när det gäller att förbättra bemötandet, omhändertagandet och vården av barn och ungdomar i länet.

Kriteriet för att vara med i rådet är att deltagarna är mellan 10 och 20 år, och att de har erfarenhet av hur det är att få vård inom Region Gävleborg.

- Vi har efterlyst medlemmar till ett barn- och ungdomsråd för att de har rätt att göra sina röster hörda och för att vi vill bli bättre på att ta hand om barn och ungdomar på deras villkor, säger Elisabet Sundgren som arbetar med hälso- och sjukvårdsfrågor.

I rådet ska alla få komma till tals och ha förtroende för varandra. Frågor som ställs kan bland annat vara:

- Tycker du att vi inom vården lyssnar tillräckligt noga på dig?
- Hur känns det när du träffar en läkare eller sjuksköterska?
- Saknas det något hjälpmedel hos oss, som du behöver?
- Finns det något vi skulle kunna göra bättre?

Foto: Elina Sorri, Region Gävleborg

Barn- och ungdomsrådet har träffats fyra gånger under 2019. Vid den fjärde träffen var temat digitala hjälpmedel. På borden låg pysselmateriel till hjälp för att skapa nya digitala hjälpmedel, eller kanske förbättra dem som redan finns.

- Det finns inga gränser. Tänk bort alla hinder och det som verkar omöjligt, uppmanade Måns Löf, sjuksköterska inom barnpsykiatrin. Han är intresserad av digital teknik och har bland annat skapat en app som följer upp medicineringen för barn och ungdomar med ADHD.

Efter workshopen tar Måns Löf med förslagen och visar dem för kunniga inom Region Gävleborgs IT-avdelning, och till utvecklingschefen Simon Nilsson, som driver projekt inom digital vård.

- Vi vill såklart veta om det går att förverkliga rådets idéer eller delar av dem. Det kanske till och med är så att några av deras förslag redan är på gång inom vården, säger Måns Löf.

TIPS

Göteborgs Stad öppnar skolorna på kvällstid

På flera ställen i Göteborg öppnas skolor för att bli mötesplatser, för både barn och vuxna, efter skoltid. Det kan handla om kultur, sport, föräldraträffar eller studiestöd. Satsningen ska bidra till en meningsfull fritid för fler barn och samtidigt stärka föräldrarnas nätverk och sammanhang. Läs mer [här](#).

SKR:s brukarundersökning för funktionsnedsättning

Brukarundersökningen för funktionsnedsättning där drygt hälften av Sveriges kommuner har lämnat uppgifter för 2019 finns nu publicerat i Kolada. Precis som förra året redovisas samtliga svarsalternativ från enkäten. [Se uppgifter](#) för din kommun.

SKR:s brukarundersökning för Individ- och familjeomsorg (IFO)

Brukarundersökningen för individ- och familjeomsorgen där 132 kommuner deltog finns nu publicerad i Kolada. Data avser 2019. [Se uppgifter](#) för din kommun!

Ny rapport om psykiatrisk vård och behandling av barn och unga

Socialstyrelsen presenterar en öppen jämförelse med fokus på uppföljning av psykiatrisk vård och behandling till barn och unga. Syftet med rapporten är att den ska fungera som underlag för framtida diskussioner inom området. I rapporten framkommer att det finns regionala skillnader, bland annat vård och behandling vid olika diagnoser, användningen av läkemedel och tillgängligheten till vård. Den visar också på skillnader mellan könen och mellan barn och unga i olika åldersgrupper. Läs mer om rapporten [här](#).

Kreativiteten flödade! Här är några av idéerna:

- En smart-knapp hemma i huset och inbyggt högtalarsystem så att man kan ha direktkontakt med vården
- En vådrobot hemma som kan ta blodprover eller göra andra saker som inte behöver göras på sjukhus eller hälsocentral.
- En app som talar om snabbaste sättet att ta sig till sjukhuset och hur det ser ut med parkeringar
- Om man är inlagd på sjukhuset kan en drönare komma med en bulle när man är sugen på fika.
- Ett rum med djur på sjukhuset som man kan gå till när man behöver lugna ned sig.
- När man kommer till sjukhuset checkar man in med ett nummer man fått hem i ett brev och då får man all information om sitt besök i telefonen: Vart man ska, hur man hittar dit, bilder på dem man kommer att träffa. Man ska också kunna knappa in om man har särskilda behov, som att man är spruträdd till exempel.
- Väntrummen behövs inte. Man ska kunna sitta var man vill och vänta, i fiket eller ett pingisrum, och få en signal i mobilen när det är dags.
- Ett gosdjur som är en gps så man hittar på sjukhuset.
- Inte vara fler än två på ett rum för annars kan man inte sova ordentligt.
- Fjärrstyrd säng på rummet så man kan ändra hur den står.
- Styra tv:n på sjukhusrummet med mobilen.
- En app där man kan ge betyg på dem som jobbar i vården.
- En personbunden sjukhusapp där allt som rör den egna vården ska finnas och där man kan klicka sig fram till filmer om det man ska göra, gipsa benet till exempel.

Vill du veta mer?

Vill du veta mer om hur vi arbetar med barn- och ungdomsrådet? Kontakta gärna Elisabet Sundgren, 072-214 52 82 eller Rebecca Padar, 070-303 81 55. Mer information, minnesanteckningar och dylikt finns [här](#).

Foto: Elina Sorri, Region Gävleborg

GDPR

[Här kan du läsa](#) hur Region Gävleborg hanterar personuppgifter.

Region Gävleborg sparar dina kontaktuppgifter (e-postadress) för att vi ska kunna skicka dig detta nyhetsbrev samt inbjudningar till Mötesplatsens konferenser och seminarier. Du kan när som helst avanmäla dig från din prenumeration genom att skicka ett mail till kontaktuppgifterna på denna länk: <http://www.regiongavleborg.se/motesplatssocialhallbarhet>. Vi tar då bort din e-postadress ur vår e-postlista.

TIPS

Barnets rätt i tobaksfrågan

1 juli 2019 kom en ny tobakslag och från och med 1 januari 2020 är barnkonventionen lag. Dessa lagar stärker möjligheten att påverka beslutsprocesser i frågor som rör barn, även gällande tobaksfrågor.

För att sprida kunskap om detta har Tobaksfakta tagit fram en folder som kan användas för att informera om och implementera de nya lagarna inom kommuner och regioner. Läs mer [här](#) och/eller ladda ner foldern [här](#).

Inget att vänta på - En handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga

Nu lanserar Jämställdhetsmyndigheten den reviderade handboken Inget att vänta på. Handbokens syfte är att skapa förståelse för och möjliggöra utveckling av en kunskapsbaserad våldsförebyggande praktik med genusperspektiv för barn och unga i Sverige.

Lanseringskonferensens syfte är att ge inspiration. Fokus är kunskap om handboken och hur man arbetar våldsförebyggande på ett systematiskt och evidensbaserat sätt.

- Stockholm, 2020-01-21
- Sundsvall, 2020-02-12
- Göteborg, 2020-02-19

Läs mer [här](#).